

**Program Korekcyjno- Edukacyjny
dla osób stosujących przemoc
domową realizowany
w Powiecie Stalowowskim
w 2024 roku**

Spis treści

I Podstawy prawne ramowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.....	3
I.I Podstawowe założenia Programu Oddziaływań Korekcyjno - Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.....	4
I.II. Podstawowe przekonania i sądy dotyczące zjawiska przemocy domowej, na których opiera się Program Korekcyjno- Edukacyjny:	4
II. Zawartość merytoryczna.....	5
II.I. Podmioty i osoby realizujące program	5
ii i i Forma prowadzenia oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych.....	5
II.I.II Posiadane zasoby kadrowe (z opisem kwalifikacji), lokalowe.	6
III. Adresaci programu	6
IV. Cele programu oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową	7
IV.I Zakładane cele realizacji zadania	7
V. Obszary oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych uwzględniane w ramach realizacji programu.....	8
VI. FINANSOWANIE PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO.....	9
VII. ZAMIERZONE EFEKTY PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO	9

I PODSTAWY PRAWNE RAMOWEGO PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową określają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163).
3. Materiały instruktażowe, dotyczące opracowania i realizacji programów korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (podstawa prawna: art.7 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej).
4. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2024 - 2030
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259),
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
7. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. Nr 182 j.t. z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.).

I.I. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU KOREKCYJNO – EDUKACYJNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ.

1. Nadrzędnym założeniem Programu- Korekcyjno- Edukacyjnego jest bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy. Potencjalni uczestnicy PKE są zobligowani do podpisania regulaminu, w którym zobowiązują się do zaprzestania stosowania przemocy na czas trwania programu korekcyjno-edukacyjnego.
2. Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc jest ukierunkowany na zmianę zachowań przemocowych w zachowania konstruktywne. Jedną z głównych zasad prowadzenia oddziaływań KE jest szacunek do uczestników programu. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że takie podejście pozwala zbudować w grupie zaufanie, daje ono również przestrzeń na wprowadzanie zmian.
3. Realizatorzy programu jak również osoby zajmujące się koordynacją ustawicznie doskonalą się w tematyce pracy z osobami stosującymi przemoc.
4. Realizatorzy i koordynatorzy programu korekcyjno- edukacyjnego ściśle współpracują z osobami pracującymi w obszarze pomagania osobom doświadczającym przemocy. Koordynacja programu prowadzona jest w Ośrodku Interwencji Kryzysowej co pozwala na ściślejszą współpracę z wyżej wymienionymi podmiotami.

I.II Podstawowe przekonania i sady dotyczące zjawiska przemocy domowej, na których opiera się Program Korekcyjno- Edukacyjny:

- a) przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,
- b) przemoc domowa jest tolerowana przez wielu ludzi, jako wyniesiony z domu wzorzec postępowania,
- c) przemoc domowa jest szkodliwa a także jest nadużyciem siły władzy i kontroli pozostałych członków rodziny,
- d) stosowanie przemocy jest zachowaniem wyuczonym, którego można się oduczyć,
- e) przemoc domowa nie może być usprawiedliwiana jako skutek prowokacji ze strony ofiary,
- f) korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych,
- g) za stosowanie przemocy domowej odpowiedzialność moralną i prawną ponosi wyłącznie sprawca.

II ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA

EDUKACJA:

Program ma na celu dostarczenie informacji o zjawisku przemocy domowej. Ukazanie jej cykli, przebiegu. Zwrócenie uwagi uczestników na przyczyny, uwarunkowania osobie oraz na skutki stosowania przemocy. Ważnym elementem jest skupienie się na sferze emocjonalnej człowieka, poprzez rozpoznawanie uczuć w łańcuchu: **Sytuacja-emocje-Zachowanie. Szczególny nacisk** na zajęciach jest kładziony na złość, normalizowanie jej występowania z uwzględnieniem konstruktywnych metod radzenia sobie z tym uczuciem.

Edukacja również dotyczy zwrócenia uwagi na system rodzinny, role oraz relacje w tym środowisku w odniesieniu do własnej sytuacji.

Kolejnym aspektem jest temat komunikacji. Uczestnicy programu nabędą wiedzę, jak wygląda właściwa komunikacja: Asertywność. Prawa asertywne. Komunikacja bez przemocy. Komunikacja werbalna i niewerbalna z uwzględnieniem sprzeczności pomiędzy tymi komunikatami. Umiejętności wychowawcze.

Kolejnym ważnym blokiem tematycznym będzie jest temat używania substancji, uzależnień, mechanizmów z tym związanych oraz zachowań ryzykownych.

Ważnym aspektem jest tematyka stresu i kryzysu oraz związane z nimi możliwe zachowania.

PRZEKONANIA I WARTOŚCI: to kolejny blok tematyczny, który zostaje poruszony na zajęciach PKE. Uczestnicy poznają swoje własne przekonania i wartości, które wpływają na realizację ich celów a w konsekwencji stosowanie przemocy.

PRACA NAD ZMIANĄ POSTAW: Wszystkie treści edukacyjne są wzbogacane o ćwiczenia, które pozwalają przyswoić konstruktywne wzorce zachowań.

II.1. PODMIOTY I OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM

II.1.1 Forma prowadzenia Programu Korekcyjno-Edukacyjnego.

Działania w ramach Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową prowadzą:

- 1) Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja”
- 2) Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej

Praca z osobami stosującymi przemoc nie może odbywać się w miejscach, gdzie z pomocy korzystają osoby doświadczające przemocy. W związku z tym Gmina Stalowa Wola bezpłatnie udostępnia na potrzeby prowadzenia grup i indywidualnych działań w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym pomieszczenia w budynku przy ul. Hutniczej 8 w Stalowej Woli. W trakcie dotychczasowych działań w 2006 i 2007 roku pomieszczenia te zostały wyposażone w fotele, ławę i szafki.

Gmina Stalowa Wola w ostatnich latach zrealizowała remont pomieszczenia oraz wyposażała pomieszczenia w niezbędny sprzęt gdzie odbywają się spotkania grupowe w ramach PKE.

II.1.II Posiadane zasoby kadrowe (z opisem kwalifikacji).

Katarzyna Szajwaj

Od 2009 r. w SOWiK. Ukończone studia magisterskie z pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, podyplomowe studia z mediacji sądowej i pozasądowej oraz z kryminologii z elementami profilaktyki przestępczości na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, studia podyplomowe z zakresu kryzysów psychologicznych i interwencji kryzysowej na Uniwersytecie Jagiellońskim, szkolenie z zakresu mediacji sądowej organizowane przez Ośrodek Konsultacyjno – Mediacyjny w Lublinie; szkolenia z interwencji kryzysowej, szkolenie dotyczące pracy z osobami po traumach, ukończone warsztaty Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, jak również warsztaty doskonalenia zawodowego w tym zakresie, szkolenie z terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach oraz dialogu motywującego.

W SOWiK od 2009 roku, członek Polskiego Centrum Mediacji, w latach 2012 – 2014 mediator Polskiego Centrum Mediacji w Oddział Stalowej Woli. Ukończone szkolenie „Jak pracować ze sprawcami przemocy w rodzinie według modelu z Duluth”.

Anna Proszowska

- 2009 - ukończone studia uzupełniające magisterskie na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie na kierunku Pedagogika resocjalizacyjna;
- od 2013 do nadal - Praca w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na stanowisku Specjalista Pracy Socjalnej, w tym od 2016 roku do nadal, praca w grupie ds. pomocy rodzinie, w tym z osobami doznającymi przemocy, koordynowanie grup roboczych, diagnozowanie sytuacji rodzin;
- od 2014 roku praca jako kurator społeczny w II Wydziale Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Stalowej Woli
- 2016 – ukończone specjalistyczne studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 100 godzin
- od 15.06.2022r. funkcja Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Stalowej Woli, od 20.09.2023 funkcja Zastępcy Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Stalowej Woli.
- 27.09.2022 - 10.11.2022r kurs dot. pracy ze sprawcami przemocy metodą DULUTH, uprawniający do prowadzenia PKE (50 godz.).

III ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami projektu są osoby stosujące przemoc - mieszkańcy powiatu stalowowolskiego. Rekrutacja polega na kierowaniu do Programu przez:

- sądy (sędziów lub kuratorów),
- policję (najczęściej dzielnicowych),
- prokuraturę (ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej),
- pracowników socjalnych;
- Zespoły Interdyscyplinarne;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz inne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Stalowowolskiego;
- zaproszenie przez terapeutów Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień lub Poradnie Leczenia Uzależnień

(osoby po leczeniu odwykowym);

- zgłoszenia własne.

Grupa otwarta prowadzona w Stalowej Woli w warunkach wolnościowych zakłada możliwość dołączania kolejnych uczestników w dowolnym momencie jej trwania. Planujemy, że w 2024 r. programie, w 2 edycjach, weźmie udział ok. 40 os.

Podczas indywidualnego spotkania z realizatorem programu następuje również wstępna rozmowa dotycząca m.in. problemu alkoholowego i po rozeznaniu sytuacji jest kierowany do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i współuzależnienia na konsultacje z terapeutą czy też jest informowany o konieczności zdiagnozowania występującego uzależnienia. Jeżeli występuje uzależnienie osoba jest kierowana na terapię co wstrzymuje uczestnictwo w programie do czasu ukończenia terapii związanej z uzależnieniem.

IV. CELE PROGRAMU KOREKCYJNO – EDUKACYJNEGO DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ.

IV.I Zakładane cele realizacji zadania

- Psychedukacja w kierunku zmian zachowań przemocowych na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników
- Redukcja zachowań przemocowych
- Zwiększenie kontroli nad zachowaniami agresywnymi
- Kształtowanie odpowiedzialności za popełniane czyny przemocowe
- Nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów
- Nauka prawidłowej komunikacji partnerskiej (w tym asertywności, rozwiązywania konfliktów)
- Nauka umiejętności korzystania ze wsparcia społecznego
- Trening umiejętności społecznych
- Nabycie podstawowych umiejętności wychowawczych
- Poznanie mechanizmów życia w rodzinie i podstawowych mechanizmów związanych z uzależnieniami.

Cele Programu związane z budowaniem i funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy to:

- efektywne uruchamianie istniejących procedur zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa rodzinom uwikłanym w przemoc domową
- współpraca pracowników programu z instytucjami zapewniająca skuteczne motywowanie sprawców do udziału w programie oraz monitorowanie efektów programu w trakcie ich uczestnictwa w Programie oraz po jego zakończeniu.

V. OBSZARY DZIAŁAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH UWZGLĘDNIANE W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU

ZAKRES TEMATYCZNY

1,2) PRAWO

Struktura i zasady działania systemu prawnego i pomocowego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Prawne skutki zachowań przemocowych. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Procedura Niebieskiej Karty.

3,4,5) PRZEMOC

Definicja i rodzaje przemocy. Przemoc gorąca i zimna. Przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniedbanie, zaniechanie. Mity i stereotypy na temat przemocy. Cykl przemocy. Konsekwencje psychologiczne przemocy dla sprawcy i ofiary.

6,7) EMOCJE I UCZUCIA

Podział emocji na przyjemne i trudne. Rola emocji w łańcuchu POTRZEBY-EMOCJE-MYŚLI-ZACHOWANIA. Jak skutecznie regulować zachowania.

8) ZŁOŚĆ

Rola złości w regulowaniu zachowań. Złość jako maskowanie innych emocji. Radzenie sobie ze złością. Metoda STOP: PRZERWA

9) AGRESJA

Rozpoznawanie agresji u siebie, konsekwencje zachowań agresywnych dla siebie samego i dla rodziny. Zastępowanie zachowań agresywnych.

10,11) RODZINA

Obraz zdrowej rodziny a obraz rodziny dysfunkcyjnej (wartości, potrzeby, role, normy i zasady). Konsekwencje przemocy dla członków rodziny.

12) KOMUNIKACJA

Rola komunikacji w rodzinie, rola komunikatu „ja” i uważnego słuchania.

13) ZACHOWANIA ALTERNATYWNE DO PRZEMOCY

Władza i kontrola a partnerstwo, odpowiedzialność.

14) ASERTYWNOŚĆ

15) KONFLIKT

Negocjacje. Rozwiązywanie konfliktów bez przemocy.

16 i 17) STRES I KRYZYS

Definicja stresu i kryzysu. Radzenie sobie ze stresem i w sytuacji kryzysowej. BASIC PH

18) UZALEŻNIENIE

Konsekwencje i niebezpieczeństwa. Leczenie uzależnień.

19) PRZEKONANIA I WARTOŚCI

Hierarchia i rola wartości w życiu człowieka.

20) MECHANIZMY OBRONNE JAKO ZNIEKSZTAŁCENIA POZNAWCZE

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO

Program jest finansowany ze środków o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz z wkładu własnego. Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową jest finansowany za pośrednictwem Powiatu Stalowowolskiego na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego.

VII. ZAMIERZONE EFEKTY PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO

1. Zatrzymanie bądź zmniejszenie zachowań przemocowych uczestników
2. Zwiększenie samokontroli u uczestników, głównie w sytuacjach występowania złości u osób stosujących przemoc.
3. Poszerzenie świadomości osób stosujących przemoc, głównie poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej. Dostrzeżenie przez uczestników własnej charakterystyki zachowań przemocowych.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy.
5. Poprawa funkcjonowania rodziny uczestników PK-E
6. Podniesienie jakości pomocy osobom stosującym przemoc oraz całej rodzinie uwiklanej tym problemem
7. Polepszenie współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

